

ضرورت ایجاد پلیس زن در یگان ویژه پاسداران ناجا جهت پیشگیری

از بزه دیدگی زنان

تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۱۲/۰۸

اکبر وروایی^۱، رسول بهرامی پور^۲ و مصطفی عزیزی ارشد^۳

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۵/۰۳/۱۱

چکیده

زمینه و هدف: پلیس زن یکی از تشکیلات ناجاست که برای اجرای امور انتظامی مرتبط با امور زنان تشکیل شده است. یگان ویژه پاسداران هم از بزرگ‌ترین یگان‌های عملیاتی ناجا است که وظیفه مقابله با جرائم خاص نظیر گروگان‌گیری، اغتشاشات، برقراری نظم و امنیت را داشته و در این راستا، با زنان جامعه نیز مرتبط هستند. هدف این مطالعه، بررسی ضرورت ایجاد پلیس زن در یگان ویژه پاسداران ناجا جهت پیشگیری از بزه‌دیدگی زنان است. **روش:** پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و از نظر شیوه اجرا، پیمایشی است. جامعه آماری آن را فرماندهان کلانتری و مراکز انتظامی، قضات کیفری قوه قضائیه، وکلای دادگستری و پلیس زن شهر کرمانشاه تشکیل داده‌اند و حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران ۱۶۵ نفر تعیین شده است. داده‌ها با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته که روایی و پایایی (۰/۷۹) قابل قبولی داشت، جمع‌آوری و با کمک آزمون تی تک نمونه‌ای تحلیل شدند. **یافته‌ها و نتایج:** پژوهش نشان داد که ایجاد پلیس زن در یگان‌های ویژه پاسداران ناجا در پیشگیری از بزه‌دیدگی زنان و نیز در کاهش استفاده ابزاری از آنان مؤثر است و به همین دلیل، می‌تواند به‌عنوان یک اولویت در دستور کار پلیس قرار گیرد.

واژه‌های کلیدی: یگان ویژه، پلیس زن، بزه دیدگی، پیشگیری، جرائم

۱. دانشیار گروه حقوق جزا و جرم‌شناسی، دانشگاه علوم انتظامی امین
۲. عضو باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، واحد کرمانشاه، کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرم‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران، نویسنده مسئول: rasool.bahramipoor@gmail.com
۳. عضو باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، واحد کرمانشاه، دانشجوی دکتری حقوق جزا و جرم‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران

مقدمه

پیشگیری از بزه دیدگی یکی از موضوعات مهم علم بزه دیده شناسی است که می‌توان با شناخت بزه دیدگان و علل بزه‌دیدگی آن‌ها، الگوی مناسبی را در جهت پیشگیری از قربانی شدن آن‌ها ارائه کرد. در میان انواع بزه دیدگان، زنان آسیب‌پذیری بیشتری را تجربه می‌کنند. با توجه به تحولات جامعه و افزایش حضور زنان، لزوم به‌کارگیری پلیس زن در مأموریت‌های انتظامی دوچندان احساس می‌شود. در حال حاضر، در ساختار نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، پلیس زن ساماندهی شده و فعال است؛ اما همچنان ضرورت دارد که این پلیس به شکل تخصصی‌تر در یگان‌های مختلف ناجا برای اجرای موفقیت‌آمیز مأموریت‌های در ارتباط با زنان گسترش یابد. یکی از یگان‌های نیروی انتظامی که ضرورت ساماندهی پلیس زن در آن احساس می‌شود «یگان ویژه پاسداران ناجا» است. یگان ویژه به‌عنوان عضوی از سازمان ناجا وظیفه خطیر پیشگیری را نیز بر عهده دارد. این یگان در اجرای وظایف خود با بانوان جامعه سروکار دارد و می‌تواند در پیشگیری از بزه‌دیدگی زنان مؤثر باشد. به همین دلیل، ضرورت وجود پلیس زن در یگان ویژه پاسداران ناجا جهت پیشگیری از بزه‌دیدگی زنان احساس می‌شود. اگرچه امروزه پلیس زن در سازمان نیروی انتظامی وجود دارد و مدت اندکی است که به‌عنوان واحد کوچکی در یگان‌های ویژه پاسداران ناجا در دستور کار قرار گرفته است، اما با توجه به لزوم به‌کارگیری تخصصی پلیس زن در یگان‌های ویژه، جای توجه بیشتری دارد که می‌توان از توان زنان لایق پلیس کشور در این یگان تخصصی و عملیاتی استفاده مطلوب کرد. با این وصف، در پژوهش حاضر به بررسی ضرورت‌های ایجاد پلیس زن تخصصی در یگان ویژه پاسداران ناجا جهت پیشگیری از بزه دیدگی زنان پرداخته شده است و به دو پرسش پاسخ داده می‌شود:

- آیا ایجاد پلیس زن تخصصی در یگان ویژه پاسداران ناجا در پیشگیری از بزه دیدگی زنان مؤثر است؟
- آیا ایجاد پلیس زن تخصصی در یگان‌های ویژه پاسداران ناجا در کاهش استفاده ابزاری از زنان در انجام جرائم مؤثر است؟

در این پرسش‌ها، پیشگیری از بزه‌دیدگی زنان در جرائم علیه تمامیت جسمانی، آدم‌ربایی و گروگان‌گیری، خشونت علیه زنان، کیف‌قاپی، سرقت به‌عنف و اخاذی، تجاوز به‌عنف و اذیت و آزار جنسی مورد نظر است. همچنین، منظور از استفاده ابزاری از زنان، برای ارتکاب جرائم قاچاق مواد مخدر، جرائم امنیتی، جرائم پورنوگرافی، قاچاق جنسی، قاچاق سلاح و مهمات است.

پیشینه پژوهش: مجموعه مقالات پلیس زن و توسعه امنیت عمومی در انتشارات دانشگاه علوم انتظامی به نگارش درآمده است؛ از قبیل پاک روشن و هادی (۱۳۸۸) در مطالعه‌ای با عنوان «حضور پلیس زن در اجتماع»، به ضرورت اشتغال زنان در جامعه به تاسی از سیره پیامبر اکرم (ص) اشاره دارد و به اتخاذ تدابیری برای حضور زن در عرصه اجتماع و هم عرصه خانه و خانواده می‌پردازد. رجبی (۱۳۹۰) در مطالعه‌ای با عنوان «پلیس زن و حقوق شهروندی زنان بزهکار در جرائم مواد مخدر و روان‌گردان» به ضرورت حفظ حقوق زنان گرفتار شده در دام سودجویان مواد مخدر اشاره دارد. طاهری و حاتم نیا (۱۳۸۸) در مطالعه‌ای با عنوان «پلیس زن، یک ضرورت اجتماعی» به نقش کلیدی و اساسی زن در برقراری نظم و سلامت جامعه انسانی پرداخته و به نقش مفید و مؤثر پلیس زن در برخورد با باندهای فساد اجتماعی و غیره اشاره دارد. اما در خصوص موضوع این تحقیق باید گفت که تاکنون پژوهش‌هایی به صورت کلی و جزئی در باب «پلیس زن» و نیز یگان ویژه پاسداران ناجا انجام شده است که ارتباط کاملی با موضوع این تحقیق ندارد ولیکن، پژوهش جامعی به این شکل در باب «ضرورت ایجاد تشکیلات پلیس زن در یگان ویژه پاسداران ناجا جهت پیشگیری از بزه دیدگی زنان» به طور مشروح و با تحقیق میدانی مورد واکاوی و تبیین واقع نشده است و تحقیق حاضر می‌تواند گامی نوین در این عرصه به شمار آید و تفاوت اساسی تحقیق حاضر با سایر تحقیقات صورت گرفته از جمله تحقیقات مذکور در این است که در دیگر تحقیقات صرفاً پیرامون نقش زن در عرصه اجتماع و فعالیت در پلیس اشاره دارد، ولی در این تحقیق، ضرورت ایجاد پلیس زن مؤکداً در یگان ویژه پاسداران ناجا جهت پیشگیری از بزه دیدگی زنان مورد مطالعه قرار گرفته است که به این جهت یک تحقیق نو به شمار می‌آید.

مبانی نظری: عدالت حکم می‌کند که احترام به شأن و کرامت انسانی به‌ویژه در رفتار با زنان بزه دیده همواره حفظ و مراعات شود؛ «بزه دیده از کارگزاران عدالت کیفری اعم از مقامات قضایی و پلیس انتظار دارد حقوق و امتیازات او را در فرآیند دادرسی رعایت کنند. به دردها و رنج‌های ناشی از جرم پایان دهند و خسارات مادی، معنوی و عاطفی ناشی از جرم ارتكابی را جبران کنند. در صورت عدم رعایت حقوق و امتیازات بزه دیده از سوی پلیس، چه بسا باعث بزه دیدگی مضاعف می‌شود» (رجب‌بی، ۱۳۹۰، ص ۱۳۵). پس پلیس زن با حضور در ساختار یگان ویژه پاسداران ناجا می‌تواند با ایفای مناسب نقش خود، گامی مؤثر در پیشگیری از بزه دیدگی مجدد زنان بردارد. «پلیس زن می‌تواند به زنان آموزش دهد که چگونه از در معرض قرار گرفته و آماج جرم شدن برای بزهکاران اجتناب ورزند. به عبارت دیگر، چگونه فرصت ارتكاب جرم را از بزهکار گرفته و مانع بزه دیدگی مکرر خود شوند. از آنجا که خطر بزه دیدگی کسانی که یک‌بار

بزه دیده جرمی واقع شده‌اند، در مقایسه با دیگران بیشتر است، ضرورت آموزش به زنان در این موارد بدیهی است» (باقری نژاد، ۱۳۹۰، ص ۱۶۳). بنابراین، آموزش پلیس زن به بزه دیدگان در جهت محافظت از خود امری ضروری است و «مداخله پلیس زن به جهت نوع ارتباط عاطفی که با زنان دارد، نخستین گام در اجرای عدالت محسوب می‌شود و باید برای زنان تدابیر خاصی - یک نوع تبعیض مثبت نسبت به مردان - پیش‌بینی شود؛ زیرا زنان با توجه به ویژگی‌های جسمی و روانی خود به‌ویژه در مسائل کیفی - چه بزه دیده، چه بزه‌کار- باید از حمایت‌های ویژه‌ای بهره‌مند شوند. پس ایده استفاده و به‌کارگیری پلیس زن در این راستا گام مؤثری است» (رجبی، ۱۳۹۰، ص ۱۳۵). با اوصاف مذکور، باید به اهمیت وجود پلیس زن در کنار مردان یگان ویژه پاسداران ناجا پی برد که در ادامه به تشریح مختصر سه مبحث بزه دیدگی زنان، پیشگیری از بزه دیدگی زنان و نیز ضرورت تشکیل یگان ویژه پاسداران ویژه زنان به‌عنوان پایه‌های اساسی و مبانی نظری پرداخته می‌شود.

پیشگیری از بزه دیدگی زنان: بزه دیدگی زنان^۱ در اصطلاح عمل مجرمانه‌ای است که یک زن قربانی آن می‌شود. این عمل می‌تواند قتل، سرقت، تجاوز به عنف و بسیاری از جرائم دیگر باشد (مرتضوی، ۱۳۸۸، ص ۱۳). پیشگیری از بزه دیدگی یکی از موضوعات مهم علم بزه دیده شناسی است که می‌توان با شناخت بزه دیدگان و علل بزه دیدگی آنان، الگوی مناسبی را در جهت پیشگیری از قربانی شدن آن‌ها در جرائم مختلف ارائه کرد. در میان انواع بزه دیدگان، زنان آسیب‌پذیری بیشتری را تجربه می‌کنند و براساس یافته‌های جرم‌شناختی، بزه‌کاران بالقوه، قربانیان خود را غالباً از میان افرادی انتخاب می‌کنند که ارتکاب جرم بر روی آن‌ها دارای خطر و هزینه بالایی نباشد. بنابراین، زنان به‌عنوان افراد بالقوه آسیب‌پذیرتر از مردان بوده، آماج‌های مطلوبی برای آن‌ها محسوب می‌شوند (زینالی، ۱۳۹۰، ص ۱۹۸).

آنچه سبب بزه دیدگی زنان در جامعه ما می‌شود، تنها نوع حاد آن یعنی تجاوز به عنف نیست؛ بلکه گروگان‌گیری زنان، استفاده ابزاری از زنان در اغتشاشات خیابانی و اقدامات ضد امنیتی و جرائم خاص امنیتی، استفاده از زنان در جرائم قاچاق مواد مخدر و غیره از جمله مواردی است که بزه دیدگی زنان را دربر می‌گیرد. این در حالی است که استفاده از ضعف اعتمادبه‌نفس و احساسات خاص زنان، عواملی است که بزه دیدگی این قشر جامعه را سهل‌تر کرده و می‌طلبد پلیس زن در حوزه تخصصی یگان ویژه پاسداران ناجا ورود پیدا کند.

پیشگیری در لغت به معنای جلوگیری، دفع، صیانت، مانع‌شدن و جلوگیری است (معین، ۱۳۶۰) و از

نظر علمی، یک مفهوم منطقی - تجربی است که هم‌زمان با تأملات عقلانی و مشاهدات تجربی ایجاد می‌شود (گل محمدی، ۱۳۸۶، ص ۲۸). ریموندگسن^۱ جرم‌شناس فرانسوی، برای پیشگیری معیارهای چهارگانه‌ای تعریف می‌کند و معتقد است که پیشگیری شامل مجموعه تدابیر سیاست جنایی - به‌استثنای تدابیر نظام کیفری - می‌شود که غایت انحصاری یا لاقلاً جزئی آن، تهدید امکان وقوع مجموعه اقدام‌های مجرمانه از طریق غیرممکن کردن، دشوارتر کردن یا کمتر محتمل کردن آن‌ها است (نجفی ابرندآبادی، ۱۳۸۲، ص ۲۲). با این وصف به نظر می‌رسد حضور پلیس زن در یگان ویژه پاسداران ناجا بتواند از بزه دیدگی زنان جلوگیری کند. پلیس زن در مأموریت‌های تخصصی این یگان مثل گروگان‌گیری، اغتشاش، سرقت‌های مسلحانه و غیره می‌تواند در کنار پلیس مرد این یگان به‌خوبی از بزه دیدگی زنان بکاهد.

ضرورت ایجاد یگان ویژه پاسداران ویژه زنان: ارتباط پلیس با بزه‌کاران و بزه دیدگان زن در ایران موجب شکل‌گیری پلیس زن شد به‌طوری‌که پذیرش و تربیت پلیس زن در ایران از سال ۱۳۴۵ به‌صورت درجه‌داری و از سال ۱۳۴۸ با عنوان افسری آغاز شد (شایگان، ۱۳۸۲، ص ۱۰۳). بعد از انقلاب اسلامی، با تصویب قوانین و مقررات نیروی انتظامی، به‌کارگیری زنان در سازمان پلیس شکل قانونی به خود گرفت و با این نگرش، قانون‌گذار آزادی عمل بیشتری به نیروی انتظامی در بهره‌گیری از تخصص و مهارت پلیس زن در مشاغل پلیسی و انتظامی داده است.

با توجه به تحولات جامعه و افزایش ارتباط پلیس با بانوان به‌ویژه زنان بزه دیده در جرائم خاص، لزوم به‌کارگیری پلیس زن در مأموریت‌های انتظامی دوچندان احساس می‌شود و گرچه هنوز هم در هیچ کشوری شمار زنان پلیس به‌هیچ‌وجه به تعداد مردان پلیس نمی‌رسد، اما روزبه‌روز بر اهمیت و جایگاه پلیس زن در راهبرد کنترل جرم افزوده می‌شود (وروائی و رضایی‌راد، ۱۳۹۱، ص ۲۱). به هر شکل، امروز در ساختار ناجا پلیس زن فعال است که اگرچه قابل‌تحسین، ولی ناکافی است و ضرورت دارد که به‌طور مستقل و تخصصی‌تر در یگان‌های مختلف ناجا برای اجرای موفقیت‌آمیز مأموریت‌های مختلف در ارتباط با زنان گسترش یابد. یکی از یگان‌های نیروی انتظامی با داشتن مأموریت‌های خاص که ضرورت ایجاد پلیس زن در آن احساس می‌شود یگان ویژه پاسداران ناجا است.

دستگاه پلیس در هر سه وظیفه اساسی خود مخصوصاً در پیشگیری (با ایجاد نظم و امنیت و آرامش) و در ارائه خدمات با اقتدار گوناگون زنان و دختران سروکار دارد. مسلم است که امنیت و آرامش کامل برای دختران و زنان در صورتی در جامعه محقق خواهد شد که نیروی پلیس زن نیز در ایجاد آن

سهمی داشته باشد. در بخش خدمات نیز سهولت و صحت خدمات به لحاظ اجرایی و هم شرعی ایجاب می‌کند که کار زنان را در نیروی انتظامی خود زنان انجام دهند. بدیهی است مراد از حضور پلیس زن تنها در سطوح اجرایی به کار گرفته شدن زنان در نیروی انتظامی نیست، بلکه این حضور باید در کلیه سطوح به خصوص سطوح تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری هم باشد (www.ANN.blogfa.com، ۱۳۹۰) و از آنجایی که واسطه برخی ناآرامی‌های شهری و اجتماعی، یگان ویژه پاسداران ناجا با مأموریت‌هایی از قبیل مقابله با آشوب‌ها و درگیری‌های خیابانی و سرکوب اشرار و مجرمان سازمان‌یافته تشکیل شده است و این یگان، بزرگ‌ترین یگان عملیاتی پلیس کشور است که به تبع قانون ناجا و دیگر قوانین و مقررات، وظایف اساسی مقابله با هرگونه خراب‌کاری و تروریسم، حرکت‌های مخل امنیت کشور، کنترل اجتماعات، مبارزه و برخورد با اغتشاشات و تجمعات غیرقانونی، مشارکت در عملیات‌های ویژه نظیر گروگان‌گیری و بمب‌گذاری و طرح‌های پاک‌سازی، کنترل گلوگاه‌ها، اعزام نیرو و امداد رسانی به دیگر واحدهای پلیس را بر عهده دارد و این یگان به‌عنوان عضوی از سازمان ناجا وظیفه خطیر پیشگیری را نیز بر عهده دارد، لذا این یگان در اجرای وظایف خود با بانوان جامعه سروکار دارد. بنابراین، ضرورت وجود پلیس زن در یگان ویژه پاسداران ناجا جهت پیشگیری از بزه دیدگی زنان احساس می‌شود؛ «نیاز به پلیس زن برای رسیدگی به امور زنان خصوصاً در مواردی که مستلزم تماس مستقیم یا حفظ آبروی آنان می‌باشد از ضروریات اجتناب‌ناپذیر است. امروزه وجود پلیس زن که به‌طور مستقیم در ارتباط با امور زنان است، نه تنها از طرف جامعه پذیرفته شده، بلکه به‌عنوان یک ضرورت شرعی و اجتماعی در جامعه مطرح است (پاک روشن و هادی، ۱۳۸۸، ص ۲۴۴). اگرچه امروزه پلیس زن در سازمان ناجا وجود دارد و مدت اندکی است که به‌عنوان واحد کوچکی در یگان‌های ویژه پاسداران ناجا در دستور کار قرار گرفته است، اما با توجه به لزوم به‌کارگیری تخصصی پلیس زن در یگان‌های ویژه جای توجه بیشتری دارد که می‌توان از توان زنان لایق پلیس کشور در این یگان تخصصی و عملیاتی استفاده مطلوب کرد که بی‌تردید، پیش‌نیاز این بهره‌وری از تخصص پلیس زن در مأموریت‌های این یگان، تشکیل و راه‌اندازی تخصصی و مستقل پلیس زن در یگان ویژه پاسداران ناجا است که یکی از مأموریت‌های آن می‌تواند پیشگیری از بزه دیدگی زنان باشد.

روش

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و از نظر شیوه اجرا، پیمایشی است. جامعه آماری آن را فرماندهان

کلانتری و مراکز انتظامی، قضات کیفری قوه قضائیه، وکلای دادگستری و پلیس زن شهر کرمانشاه تشکیل داده‌اند و حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران، ۱۶۵ نفر تعیین شد. داده‌ها با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته که روایی آن با استفاده از نظرات صاحب‌نظران و پایایی با بهره‌گیری از آلفای کرونباخ (۰/۷۹) به دست آمده بود، جمع‌آوری و با کمک آزمون تی تک نمونه‌ای تحلیل شدند.

یافته‌ها

یافته‌های توصیفی: یافته‌های به دست آمده از تحلیل توصیفی داده‌ها در این بخش ارائه می‌شود. جدول‌های ۱ تا ۵ این داده‌ها را ارائه می‌دهد.

جدول ۱. جنسیت پاسخ‌دهندگان

جنسیت	مرد	زن	کل
فراوانی مشاهده شده	۱۲۳	۴۲	۱۶۵
درصد	۷۵	۲۵	۱۰۰

همان‌گونه که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، ۷۵ درصد پاسخ‌دهندگان مرد و ۲۵ درصد زن بوده‌اند.

جدول ۲. فراوانی شغل پاسخ‌دهندگان

سمت	فرماندهان کلانتری و مراکز انتظامی	قضات کیفری	وکلای دادگستری	پلیس زن	کل
فراوانی	۲۳	۴۲	۷۵	۲۵	۱۶۵
درصد	۱۳	۲۶	۴۵	۱۶	۱۰۰

همان‌گونه که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، ۱۳ درصد پاسخ‌دهندگان فرماندهان کلانتری و مراکز انتظامی، ۲۶ درصد قضات کیفری قوه قضائیه، ۴۵ درصد وکلای دادگستری و ۱۶ درصد پلیس زن شهر کرمانشاه بوده‌اند.

جدول ۳. تحصیلات پاسخ‌دهندگان

سطح تحصیلات	کاردانی	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکترا	کل
فراوانی مشاهده شده	۱۷	۹۹	۴۴	۵	۱۶۵
درصد	۱۰	۶۰	۲۷	۳	۱۰۰

براساس اطلاعات جدول ۳، ۱۰ درصد پاسخ‌دهندگان دارای تحصیلات کاردانی، ۶۰ درصد دارای

تحصیلات کارشناسی، ۲۷ درصد کارشناسی ارشد و ۳ درصد دارای میزان تحصیلات دکترا بوده‌اند.

جدول ۴. یافته‌های توصیفی تأثیر پلیس زن در یگان ویژه بر پیشگیری از بزه دیدگی زنان در جرائم مختلف

جرائم	آمار	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد
جرائم علیه تمامیت جسمانی	فروانی	۱۱	۱۹	۵۶	۴۷	۳۲
	درصد	۶/۶	۱۱/۹	۳۳/۷	۲۸/۵	۱۹/۳
آدم‌ربایی و گروگان‌گیری	فروانی	۱۲	۱۷	۲۷	۴۲	۶۷
	درصد	۷/۲	۱۰/۳	۱۶/۴	۲۵/۵	۴۰/۶
جرائم خشونت‌بار علیه زنان	فروانی	۱۰	۱۶	۵۵	۴۹	۳۵
	درصد	۶/۱	۹/۷	۳۳/۳	۲۹/۷	۲۱/۲
کیف‌قاپی، سرقت به عنف و اخاذی	فروانی	۱۲	۱۷	۲۶	۴۳	۶۷
	درصد	۷/۳	۱۰/۳	۱۵/۷	۲۶/۱	۴۰/۶
تجاوز به عنف و اذیت و آزار جنسی	فروانی	۷	۲۰	۵۸	۴۸	۳۲
	درصد	۴/۲	۱۲/۱	۳۵/۲	۲۹/۱	۱۹/۴

جدول ۵. یافته‌های توصیفی تأثیر پلیس زن در یگان ویژه بر کاهش استفاده ابزاری از زنان در انجام جرائم

جرائم	آمار	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد
قاچاق مواد مخدر	فروانی	۱۲	۱۵	۲۷	۷۰	۴۱
	درصد	۷/۲	۹/۱	۱۶/۳	۴۲/۷	۲۴/۷
جرائم امنیتی	فروانی	۱۱	۱۳	۲۶	۴۶	۶۹
	درصد	۶/۶	۷/۸	۱۵/۸	۲۷/۹	۴۱/۹
جرائم پورنو گرافی	فروانی	۱۲	۱۷	۲۷	۷۳	۳۶
	درصد	۷/۲	۱۰/۲	۱۶/۴	۴۴/۲	۲۱/۸
قاچاق جنسی	فروانی	۱۱	۱۶	۶۵	۴۰	۳۳
	درصد	۶/۷	۹/۷	۳۹/۴	۲۴/۲	۲۰
قاچاق سلاح و مهمات	فروانی	۵	۲۳	۳۲	۶۸	۳۷
	درصد	۳	۱۳/۹	۱۹/۵	۴۱/۲	۲۲/۴

یافته‌های استنباطی: به‌منظور بررسی این فرضیه که آیا ایجاد پلیس زن در یگان ویژه پاسداران ناجا در پیشگیری از بزه‌دیدگی زنان مؤثر است، از آزمون تی استفاده شده و نتیجه در جدول ۶ ارائه شده است.

جدول ۶. تأثیر ایجاد پلیس زن در یگان ویژه پاسداران ناجا در پیشگیری از بزه دیدگی زنان

متغیر مورد بررسی	آزمون t	درجه آزادی	سطح معناداری	تفاوت میانگین
پیشگیری از بزه دیدگی زنان	۴/۵۲۶	۱۶۴	۰/۰۳	۰/۴۰۶

با توجه به جدول ۶، چون سطح معناداری برابر با ۰/۰۳ است و این مقدار از ۰/۰۵ کوچکتر است و از طرف دیگر، چون مقدار آماره تی (۴/۵۲۶) نیز بزرگتر از مقدار (۱/۹۶) است، فرضیه اول تأیید می‌شود و می‌توان نتیجه گرفت که «ایجاد پلیس زن در یگان ویژه پاسداران ناجا در پیشگیری از بزه دیدگی زنان مؤثر است». تفاوت میانگین اکتسابی نمونه از میانگین جامعه، مقدار ۴۰۶ درصد است که بالاتر از حد متوسط است و این تفاوت از لحاظ آماری یک تفاوت معنادار است. به‌منظور بررسی این فرضیه که آیا ایجاد پلیس زن در یگان ویژه پاسداران ناجا در کاهش استفاده ابزاری از زنان در انجام جرائم مؤثر است، نیز از آزمون تی استفاده شده و در جدول ۷ ارائه شده است.

جدول ۷. تأثیر ایجاد پلیس زن در یگان ویژه پاسداران ناجا بر کاهش استفاده ابزاری از زنان در انجام جرائم

متغیر مورد بررسی	آزمون t	درجه آزادی	سطح معناداری	تفاوت میانگین
استفاده ابزاری از زنان	۳/۲۸۳	۱۶۴	۰/۰۰۱	۰/۲۷۸

با توجه به جدول ۷، چون سطح معناداری برابر با ۰/۰۰۱ است و این مقدار از سطح معناداری ۰/۰۵ کوچکتر است و از طرف دیگر، مقدار آماره تی (۳/۲۸۳) نیز بزرگتر از مقدار (۱/۹۶) است، فرضیه دوم تأیید می‌شود و می‌توان نتیجه گرفت که «ایجاد پلیس زن در یگان ویژه پاسداران ناجا در کاهش استفاده ابزاری از زنان در انجام جرائم مؤثر است». تفاوت میانگین اکتسابی نمونه از میانگین جامعه نیز ۲۷۸ است که بالاتر از حد متوسط بوده و این تفاوت از لحاظ آماری یک تفاوت معنادار است.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از انجام پژوهش حاضر، بیان ضرورت ایجاد پلیس زن در یگان ویژه پاسداران ناجا جهت پیشگیری از بزه دیدگی زنان و کاهش استفاده ابزاری از زنان بود. نتایج نشان داد:

- ایجاد پلیس زن در یگان ویژه پاسداران ناجا در پیشگیری از بزه دیدگی زنان مؤثر است.
  - ایجاد پلیس زن در یگان ویژه پاسداران ناجا در کاهش استفاده ابزاری از زنان در انجام جرائم مؤثر است.
- با توجه به اینکه در زمینه موضوع پژوهش حاضر، تحقیقات مشابهی در سطح کشور انجام نگرفته است، بنابراین امکان مقایسه نتایج این پژوهش با سایر پژوهش‌ها وجود ندارد. در مجموع، نتیجه این

پژوهش نشان داد که ایجاد پلیس زن در یگان ویژه پاسداران ناجا در پیشگیری از بزه دیدگی زنان و کاهش استفاده ابزاری از زنان مؤثر است و شاید بتوان گفت ایجاد پلیس زن در یگان ویژه پاسداران ناجا یک ضرورت جهت پیشگیری از بزه دیدگی زنان است.

پیشنهادها: با توجه به نتایج حاصله از پژوهش، پیشنهادهای زیر ارائه می‌شود.

- تشکیل پلیس زن مستقل در ساختار یگان ویژه پاسداران ناجا؛
- طراحی دروس تخصصی برای زنان پلیس یگان ویژه متناسب با جرم‌شناسی، بزه دیده شناسی، آسیب‌شناسی و غیره جهت کسب مهارت‌های لازم برای برخورد با بزه دیدگان زن.

منابع

- باقری نژاد، زینب (۱۳۹۰). نقش پلیس زن در حمایت از زنان و کودکان بزه دیده مواد مخدر و روان‌گردان. فصلنامه مطالعات پیشگیری از جرم. شماره ۱۹، صص ۱۶۲-۱۹۰.
- رجیبی، ابراهیم (۱۳۹۰). پلیس زن و حقوق شهروندی زنان بزه‌کار و بزه دیده در جرائم مواد مخدر و روان‌گردان. فصلنامه مطالعات پیشگیری از جرم. شماره ۲۱، صص ۱۳۵-۱۵۸.
- زینالی، حمزه (۱۳۹۰). اثرات فقدان حمایت کیفری از زنان. فصلنامه رفاه اجتماعی، سال سوم، شماره ۱۳.
- شایگان، فریبا (۱۳۸۲). مبانی و اصول به‌کارگیری پلیس زن. فصلنامه دانش انتظامی. سال پنجم، شماره‌های ۲ و ۳، صص ۱۰۲ تا ۱۱۹.
- گل محمدی، علی (۱۳۸۶). مدیریت و پیشگیری از جرائم. تهران: دانشگاه علوم انتظامی امین.
- مرتضوی، نسرین (۱۳۸۸). جایگاه زنان بزه دیده در قلمرو سیاست جنایی ایران (پایان‌نامه کارشناسی ارشد). قم: مجتمع آموزش عالی قم.
- معین، محمد (۱۳۶۰). فرهنگ معین. جلد اول.
- طاهری، اکرم و حاتم نیا، علیرضا (۱۳۸۸). پلیس زن یک ضرورت اجتماعی. مجموعه مقالات پلیس زن و توسعه امنیت عمومی؛ دانشگاه علوم انتظامی امین، صص ۳۳۴ تا ۳۴۱.
- پاک روشن، بیژن و هادی، محسن (۱۳۸۸). حضور پلیس زن در اجتماع. مجموعه مقالات پلیس زن و توسعه امنیت عمومی؛ دانشگاه علوم انتظامی امین، صص ۲۳۸ تا ۲۴۸.
- نجفی ایرندآبادی، علی حسین (۱۳۸۲). تقریرات درس جرم‌شناسی مقطع تحصیلی کارشناسی ارشد. قم: مجتمع آموزش عالی قم.
- وروائی، اکبر و رضایی راد، مجید (۱۳۹۱). مطالعه تطبیقی پلیس زن در کشورهای ایران، آلمان، بلژیک، دانمارک و مالزی. تهران: انتشارات دانشگاه علوم انتظامی امین.
- یگان‌های ویژه پاسداران نیروی انتظامی (۱۳۹۰) در: www.ANN.blogfa.com